

The Lithuanian Weekly "Lietuva"

PUBLISHED EVERY SATURDAY.
Executes all kind of Job Printing and trans-
lating in all modern languages

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed
"Lietuva" Publishing Co.,
954 33rd St., Chicago, Ill.

Nedelinis laikas "LIETUVA"

Išleista kas Subata, Chicago, Ill.

KASZTUOJA:

ANT METU AMERIKOJE.....\$2.00
IN UŽMARE.....\$3.00

Užveždetojas A. OLSZEWSKIS.

Rankraščių (korespondencijos) ir laisvųjų
raščių adresuoti ant šio adreso:

"Lietuva" Publishing Co.
954 33rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS.

Pinigai turi būti siunsi per MONEY ORDER arba
RECEIPTAUS GIMATOJ ant ranku

A. OLSZEWSKIO,

954 33rd St., Chicago, Ill.

Isz Chicago.

Isz "Lietuwiskos Palit. Lygos".

Nedelioje, 14 Liepos, saleje L. Azuko "Lietuwiskos Palitiskos Lyga" laike savo extra mitinga, ant kurio nors ir buwo užkviesti wisi delegatai, wienok tik puse ju susirinko. Reikalas extro mitingo buwo tokis: Du lietuwiai, Fr. Masionis ir J. Latonas, kuriu neseniai gawo miesto darbus, umam laike tapo sumainyti. Masionio darbas buwo prastesnis, o Latono geresnis, taigi Latonas tapo pastatytas ant wietos Masionio, o Masionis ant wietos Latono. Žinoma kad Masionis sulaukias geresnio darbo, sedejo sau žmogus tykliai ir ta darba dirbo, ale Latonas turėjas geresny, o pasilikias nustumtu ant prastesnio darbo, stojo neuzganedytu ir pradejo ružytie ant wiso komiteto "Lietuwiskos Lygos" sakydamas, kad tai wryiausybė, "Lygos" jy tycia nustume ir sulaukias menesinio mitingo, 7 d. Liepos, atejas apskunde priesz wisi; o kad ant to mitingo nebuwo wisi delegatai, nei pats sekretorius nepribuwo, už tai ne buwo galima iszrastie kaltinyka ir reikejo ant to suzauktie extra mitinga. Ant szio mitingo pribuwo ir tie, kurie buwo menami už kaltinykus, wienok teisinosi, kad kasling permainos tu wryu, nieko nežino. Kiek isz szalies dawesi patyrtie, tai teip rodzias, kad ar tik nedasilypsnojo tos permainos nesutaika terp "Iszpyldancio Komiteto".—Ta nesutaika, net pasirode ir laike paties mitingo terp ukesu W. Wabalinsko ir P. Jonaiczio. Ka matydama wisuomene, nusprende, idant mineti ukesai teiktusi sigerytie, arba wiena isz ju praszalytie, ir in jo wietas iszrinktie nauja sanary komiteto. Sugerytie nesidawo ir ukesas W. Wabalinskas atsitrauke isz komiteto, o in jo wietas tapo aprinktu Fr. Masionis. Dabar "Lygos" "Iszpyldantis Komitetas" susideda isz sekancziu ukesu: M. Waranka, L. Azukas, A. Jauksztis, ir Fr. Masionis. In ju rankas yra pawesta wisi reikalai "Lygos" isz jio turijos, warden reikalawimo lietuwu Chicagos, iszpildytie. Teipogi ir reikalawimas Latono tapo atiduotas in rankas mineto komiteto, kuris megys klabytie, gal da Latona duosis pakeltie in augstesnia tarnysta.

Matote, toke mažyte nesutaika, tikta terp dwieju, o jau kenkia reikalams ir gerowiai lietuwu. Deltogi wisi broliai, kurie kiek nors daugiau turite supratimo, rupykites twertie terp lietuwu sutaika, o naikytie waidus. Ateina eze ant mislies dalykai "Lygos" su Kaz. Andriusiu. Mes isz sawo

puses niekad newelytume tokiu dalyku klabytie, kurie weda in amžina pjuwina. Gawo lietuwys darba, tegul turi jy ir tegul jam Diewas tame padeda, o mes nei wienam neperiszkadykim.—Kam eze užwydetie, juk tai yra garbe del musu, kad lietuwiai da tik pirmas metas kaip sukruto palitikoje ir tai da su nenoru, o jau dwilyka wryu, per ta pacia palitika, turi szendien darbus mies-to ir da yra wiltis, kad ir da keli lietuwiai gaus.—Argi ne gražu, argi ne garbe mumis, argi ne galime su tuom pasigirtie swietui? Cze yra pakelimas lietuwystes, cze iszaugstinimas lietuwu wardo. Kiek wienas isz mus nekarta szaukia: "kelkim lietuwystia! kelkim Lietuwos warda!" ale kaip ja reik keltie, tai mažai kas isz musu nusimano, galbut newienam rodosi, kad paims ant kokiu ten szakiu ir iszkels in wirszu, lyg kuly sziaudu pasmeigias.—Ne szaukimu Ja kelkim, bet gerais darbais ir graziu paweikslu, o tada bus matyt kad keleme ir jeigu su kanyrbia dirbsime ant Jos pakelimo, isztiesu pakelsime, nes jau pirmo meto musu trisus wasiai matytie.

Taigi da sykypaantriname: tegul isznyksta wiskoi waidai isz tarpo musu, o užwieszpatauje sutaiika, meile ir geri darbai del labo Lietuwos.

METINIS MITINGAS

Lietuwisz. Kliubo 6tos Wardos Nedelioje 21 Liepos, tuojaus po miszparui, saleje L. Azuko "Lietuwiskos Republ. Kliubas 6tos Wardos" laikys sawo metiny mitinga, ant kurio bus rinkta nauja administracija ant tekancio meto ir jau bus laikas pradet darbuotis ant ateinanziu rudeniniu elekciju. Užtai užkwiecziamie wisi lietuwisz 6tos wardos koskait lingiausei susirinktie: Kam mielda lietuwyste, tegul nepatingi pributie. A. OLSZEWSKIS, prez.

Atrado numirely.

Dr. Berry isz 4594 Michigan ave. atrado lawona nepazystamo numirelio ant tuszczio loto pagal 46 str. ir Michigan ave. ant 6 adynu utarnyko ryta. Kunas da buwo sziltas ir žmogus regimai buwo ka tik mirias. Dak-taras pasake, kad myris parejo no plyszimo szirdies. Jis buwo ape 37 metus senas, 5 pedu 6 coliu auksztas ir swere 140 swaru. Jis turejo szwiesius plaukus ir rudus usus. Ant paziuros jis iszrode buwias mekanikas.

Apsiaube wagilius.

Waczmanas John Michaels pusnaktyje in seredos ryta, pamate, kad tris wryai inlindo per langa ir uždare už sawias langinycias, namuose po nr. 36-38 Boston ave. Jis dawe žinia per telefona in polic-stoty, policmonai pribuwo ir apsiaube namus. Namuose buwo dwi gerai pripildytos iszdyncyzios. Tris policmonai iszjieszkajo koridorius ir atrado wisi. Apstatyti policmonu rewolweriais, žmones pasidawo. Wagiliu inrankiai tapo at-rasti ruime, in kury jie popir-mam inejo. Wienas isz ju jau buwo buwias deszimts metu kale-jime. kaip su jais toliau bus da-ne žinia.

Nekantrus darbinykas

Wienas darbinykas Frank Schaefer isz Bell ave. apskunde "Nickel Plate Co." ant \$5000 bledes. Jis sako, kad jis bereikalo tapo atsta-tytas no darbo ir užrastas in juodas knygas. Dabar ne galedamas niekur gautie darbo, kol ne pristatis paliudijimo no kompani-jos, kad jis ne dalywawo straike gelezinkelio pereita meta. Tokio paliudijimo kompanija ne nori jam iszduotie, už ka jis apskunde ja, parodidamas \$5000 bledes.

Preke Pinigu.

Rublis in Rosija.....53c
Marke in Prusija.....24c
Guldens in Austrija.....40c
Frankos in Francija.....20c

Wietines Žinios.

— Kas naujai užsiraszo "Lietuva" ir užsimoka už ja du dolierius, duodame jam puiku sapninyka dawanu.

— Wisos balbiernes nedelios dienomis turi but uždarytos. Kas drystu nedelios diena tokia atidarytie, papuls po kora \$20 pagal nauja prawa.

— Dabar no Bridgeporto ant "West sides" jau galima nuwa-žuotie už 5c., o pirmiaus kasztuo-dawo 10c.—Dabar duoda "trans-fers" no Halsted ant 18tos ir kitu ul.

— Lietuwaites nepatingekit užsiraszitie prie D-ro Stupnickio ant grajyjimo teatro. Tokiu budu padarysite nauda del labo lietuwystes ir pacios sawo warda pagarsysite.

— Darbai Chicagoje po neku-riais dirbtuwias kas kart pradeda geriau eitie, wienok da kasdien gali pamatytie szimtus žmonių darbo jieszkanczius.

— Pereita utarnyka, Juozas Dzialtwa apledo sawo saliona ir iszawezow gywentie priwatnei in kita wietas. Priežastis. apleidimo yra—blogi laikai.

— Turtingos angliskos moterszkes inwede mada,—imtis fotografijas nuogos, kaipu diewaites ir turi albumus nuogu draugiu. Angliska spauda labai baudžia ta utnaujinta senowes mada.

— Kurie Skaitytojai buwo pilnai užsimokeja iki ateinanziu nauju metu, wisi gawo po sapninyka dawanu. Jeigu kartais per apsirikima kuris negawo, tegul atsiszaukia, o prisiusime ir jam.

— Nekurius lietuwiskos Draugystes suprantu, kad mes wisi nenorime talpytie ju apgar-sinimu.—Netsiebybe—mes norime talpytie in intalpytime kiekwienos draugystes tegul tikta moka pinigus, o apgarsinimai bus pri-imti.

— Pereitoj nedelioje, kada Feliksas Majauskas ir jo dukte Ostrauskene wazowo in kapinias palydedomi nabasznyka, pasibai-de arklys, sudauzia "buggia" ir sumusze juos abudu. Duktery tu-jeju nuwetzte ant "ambulanso" in namus.

— Pereita utarnyka wel 4 lietuwiai gawo miesto darbus, tai yra szie: Juozas Sierunas ir Mi-kas Kubilius isz 16tos wardos; Kazimieras Jankauskas isz 7tos wardos ir Franciszkas Serefi-nawiczius isz 29-tos wardos. Da-bar isz wiso jau 12 lietuwu turi miesto darbus, o yra wiltis kad ir da keletas ju gaus.—Ar negerai priguletie in klubus?

— Pereita Utarnyka buwo meginta wetzte truky, prilioduotie su 2.800.000 swaru sunkeny-bes, per Baltic tunely. Wisas traukis buwo sukabytas isz 26 karu, kurie wisi buwo prilioduoti kaupinai. Du inžiniai ir bewiek wisa elektrikos syla buwo sunaudo-ta ant to darbo. Tai buwo geriausias pasisekimas elektriskis-ko meginimo.

— Pirmas lietuwiskas salionas Chicagoje L. Azuko, po nr. 3301 Auburn ave. ir kerte 33czios arti lietuwiskos baznyczios. Užlaiko wiska czysytai ir puikei. Wisada szaltas alus, puikus li-keriai ir kwepenti cigarai. Užlai-ko puikia salia del mitingu weseli-ju ir kitokiu zobowu. Jeigu isz kito miesto atwaziuoja lietuwiai, gali atsilankyti ir spakainiai per-nakwoti, teipogi ir rodai gaut.

— Jeigu nori pirkt gera laik-rodely, tai pirkt pas "Independent Watch Co." 105 Brown st. Chicago, Ill., nes tai yra kompa-nija lietuwiszka ir atsius tau tik-ra ir gera laikrodely. Saugokis kitokiu kompaniju, nes tai wisi anos yra žydiskos ir parduoda-mi tau laikrodely apgaws tawo.

Grand Opening.

Szioms dienoms uždeju nauja lietuwiszka saliona South Chicag-oj 8819 Husten ave. ir ant 20tos ir 21 mos dienos Liepos keliam didely balii "Grand Opening", ant kurio užprasow wisiu lietuwis ir lietuwaitias atsilankytie, nes grajys puikusia muzika ir bus wiskios zabowos.

Su guod. N. NORBUTAS.

Žmonija ar Plutokracija

Wiso swarbiausias klausymas—Klausymas, kuris priwalo ir turi butie iszrisztas laiku ir teisingai, nera jau klausymu siekiniu (t. y. su traukimu isz tos priwatiskos sau naudos), o pagaliaus klausy-mu pinigiskzu, nor jis dasilyti pinigu. Klausymas ant kurio wisi gilei turime užsistanawytie, yra tas, kas turi waldytie toje republi-koje—žmonija ar Plutokracija? Tai yra Demokracija ar plutokra-cija? Neturime cze ant mislies ir nekalbame ape partija demokra-tu, nei ape demokracija preziden-to Clevelando, kurios tik wardas yra demokraticziskas, o yra apwil-ka in rubus plutokraticzios. Cze kalbame ape demokracija Jeffer-sono ir Lincolno, kuriu smerke-si wisada ir rupinasi ape tai, idant butu waldžia žmonių ir del žmo-niu.

Laikraszcziai kapitalistu rus-tindamiesi ir pikdami ant pasike-limo prieszai syla kapitalizmo, kurie szendien jau prasiplatino, raszo straiptinius, kuriuose rupina-si darodytie, kad galybe kapitolo wisi negywuoją, kad tai tik yra fantazija tulu agitatoriu, kurie užkuria sau ugny, idant užtem-dytie darbinyka, kepa prie jos sawo kepsny.

Žemiau mes parodysime syla ir paojinguma nemielaszirdingo ka-pitolo ir dawesime, jog gerowe wisuomenes spiria ir reikalsuja supratimo to degancio klausy-mo.

Ar yra cze plutokracija? Jeigu teip, tai ar yra jy prieszinga ir ar weikia ant nenaudos žmonių.

Ne abejotina teip yra. Statistika jug parodo, aiskiei, kad 30 tukstancziu žmonių waldo pusia turtu tos republikos, kad yra 12 žmonių, isz kuriu koznas turi szimtus milijonus dolieriu, ne sznekant nieko ir ne primenant jau ape wiskius "trustees" ga-zos, cukraus, mesos, degtiues, skuru, brežuku ir tt.—kurie kon-trolewoja begalinius kapitulus ir siurba krauja žmonių.

Garsus kalbetojas ir wisiems žinomas milionierius Chancey M. Depew, isz New Yorko, pasake wiena syky, kad 59 turtieciai gali, jeigu nori, laike 24 adynu uždarytie wisokias didelias dirbtuwias ir atimtie darba darbiny-ku ir suparalizawotie pramonias ir prekyba.

O Williamas Windom, kuris isz dwieju atweju buwo ministru finansu, pasake, kad "tame krasz-te yra 24 žmonis, kurie reikaluo-se apdejimo padotkais, turi tokia galybia, kokios neturi anei kongressas anei jokia legislatura."

Tie žmones kożname laike, jeigu jie nori, arba jeigu jiems teip patinka, wienu patraukimu plunksnos gali numazintie wertia realizzkos locnasties ant keliu szimtu milijonu dolieriu. Tie ke-turi yra teip galingi ir silingi, kad jeigu nori gali periszkadytie wisiu prekyba, gali prispaustie wiena miesta ir padubawotie ki-ta, gali pralobintie wiena, o pa-wertgie wisiu kitus, kurie su juom noretu stengtiesi;—o jeigu wisuomene pradetu skustiesi ir keltis priesz toky stowy dalyku, tai tie keturi gali szaltai ir drasiai atsakytie: "Ir ka jus mum galite padarytie?—musu walia yra tiesa".

No ju priguli wertie locnasties realizzkos, o godulyste ju siurbia krauja žmonių ir kaupia ir slepia turtus wiso kraszto sawo ne-sudeginamuose izduose.

Jeigu tokia pasiutusi galybe yra rankose tu keturiu žmonių, tai kagi pasakytie ape 3000 mi-lionieriu, ape trustus, korporaci-jas begalinias, ape bankas, ape waldonos gelezinkeliiu jeigu jie pamisliu susiwenytie ir weiktie wisi isz wieno. Jie kontrolewoja (daziuri) pastatytas istatimdawys-tias—o juos protegawoja ausz-cziausi uredinikai szitos Republikos.

Ministras teisybes ne iszpilde

sawo užduotes ant kurios jis pri-siege o jug prezidentas Cleveland pareme jy nes paskyre jy pirm-sedziu ministerijos.

Toliau, statistika aiskiei paro-do, kad wertie realizzkos ir in-dividualizzkos locnasties no 1893 iki 1894 metu pietinese waltisose nupuele ant \$50.284.580. waltis-ose widurinese ir wakarinese—ant \$111.655.252—o waltisose tolimu wakarų ant \$210.671.153. Rytuose o labjausei widuriniuose punktuose kapitolo wertie pasi-dauginio ant \$337.800.753, isz kuriu ant wieno miesto New York pripuola \$235.883.482.

Nesenei priesz "tai trustas" gazos "Standard", pakelias pre-kia ant sawo produkto, uždirbo laike dwieju nedeliu gryno pelno 50 milijonu dolieriu; o trustai mejos, kwiecziu skuru ir tt. ap-wagiu žmonija kas met ant mi-lijonu dolieriu.

Delto tai musu skola isznesza 40 bilionu dolieriu, o procento kas met užmokame 2 bilionu ir 400 milijonu dolieriu, kas iszeina po 34 dolierius ant kiekwieno wryo moteres ir waiko.

Plutokratai ne dirba ir ne reika-louja dirbtie, jie tikta naudojais raskaziais ir lebowimais. Gerai jiems gywent ant swieto; už pi-nigus gaus wiska, ka ju szirdis geidžia. Baisus tie dalykai. Sep-tines desimt milijonu žmonių sunkiai turi procawotie liedami prakaita, idant užlaikytie kelis tukstanczius sawo artimu, kurie naudojasi raskaziu, ape kuriuos ir godumas daug ne mislina.—Ta luoma žmonių kas met eina wis turtuigin, o luoma darbinyku wis biedny in priesz jos weida stowi baisy regika wargo ir bado—stowi ir juokingai dantys jai rodo. Plutokracija teipgi rupinasi ape tai ir smerkies, prie to, idant skryma terp luomu paplatintie, saku skryma, kuris dalina piniguoc-zius aristokratus, no dirbanziu žmonių. Darbinykiszka žmonija paskendus skolose, farmeriu u-kes yra hipotekowotas, o aris-tokratai piniguocziai tas formas nuperka ir isz žmonių darbinyku daro newalnykus.

Baisus dalykai—ar ne tiesa?

Ant užbaigos szito straipsnio priwesime žodzius Lincolno, ku-ris su pranaszaujenczia dwasia inspejo ateinanzia kowa dwieju luomu ir isztare tuos neuzmirsz-tamus žodzius, kuriuos kiekwie-nas isz musu turi insitemytie—iszraszytie juos ir ta iszrasza pa-talpyntie regimowe wietoje sawo. Tas didis ir garbingas wryas isz-tare sziuos žodzius:

"Matau prisiartinanty krizisa, kuris m an gadyna krauja ir yra priezasczia mano drebejimo isz baimes ape ateitia tos Republi-kos. Kaipu pasekme namines ka-res, pasididino ir susidrutino kor-poracijas, o galybe kapitolo ru-pinsis apakintie žmonija, monida-ma juos nesupratimais ir inkeji-mais—ir kaupis turtus to kraszto in rankas keliu ir nualias ta liuo-siuga wieszpastytia. Toje tai walandoje labjausei bijausi už lio-sa tos republikos, negu pradzioje namines kowos. Duok "Diewe, idant mano žodziai neiszsipilditu".

Bet sziadien matome, jog žo-dziai to miletojaus liuosybes ir žmonių darbinyku jau iszsyppilo. Kowa jau pradeta, jau szeringai stoja in prieszaky ir kowos ko-lumnos, Plutokracija lig sziol wirszuje ir ima po sawim wis-ka.

Da keli metai waldzius pluto-kratu—ir liuosybes ir walis nebe-turime. Galybe kapitolo kiauurai akline žmonis darbinykus ir mo-nija juos wisokiais budais. Deltogi wisi žmones geros walis turi užmirsztie wisiu monus ir prigau-liojimus ir stotie po sztandoru, ant kurio blizga paraszas: Ran-das žmonių ir del žmonių".

Szalin su plutokracija—Lai gywoja žmonija!

(Isz Zgodos).

Protestawoja Kun. V. B.

No.15 "Vlenybes" randasi pa-tilpus korespondencija isz Petro-les: "Wardan teisybes", po ku-riai padeda paraszas Kun. V. B.—Tos literos pritinka war-dai ir prawardiai wieno tik ku-nigo isz wiso Petersburgo ir Mohilewskos wiskupystes, ir tas kunigas V. B. dažinojas isz lai-szko sawo draugo ape pamineta korespondencija, protestawoja prieszai wagiszka pasinaudojima jojo inicijalais ir praszio lietuwiszku laikraszcziu, Amerikoje iszeinanziu, idant daugiau nie-kas nepriimu korespondenciju isz Petropiles suparaszu Kun. V. B., nes prieszingam atsitikime kun. V. B. palaikys ta už skriauda jojo wardui padaryta ir bus priwerstas asztriau protestawotie.

Prie tam kun. V. B. prideda, jogei jokis kun. A. A. Petropi-leje ne mire ir jokio kunigo A.A. ne turi sau už drauga nei prie-teliu; kaipo ne tik jis pats, bet ir jokis kitas kunigas lietuw-nikas isz apsigywenusiu Petropi-leje ne skaito lietuwiszku lai-kraszcziu Amerikoje iszeinanziu ir in juos jokiu laiszku ne rasz-ineja.

Pereitam kate Petersburge mire trys kataliku kunigai: Jo-kubas Skilandis (dominikonas), Antanas Wroblewskis kanaunin-kas ir Apolinaras Dargella pralo-tas. Apsigywenia gi Petersburgu sekanti lietuwinkai kunigai: kun. Wincas Blažewiczius kanau-nikas Seinų katedros ir delega-tas asesorius Seinų Wiskup. in Katal. kolegija; Antanas Bere-snewiczius, Konstantas Maciula-wiczius, Kazys Prapuolansis se-kretorius Konsistorijos, Justinas Pranaitis professorius Dr. Aka-demijos (iszweztas), Ignatas Baltruszaitis, Jonas Maciula-wiczius, Witoldas Erdman, Feliks-sas Poszka, Dominikas Kollu-paila, Pranas Kazlauckas.

Tegul dabar "Vienybe" paro-do, kuris isz minetu kunigu in ja raszo, arba kada noris raszinejo.

Isz augszciau paraszoty ma-tytie kiek yra wertos anos dwi korespondencijos isz Petropiles patilpusios nr. 4 ir 15 "Vienyb" no A. A. ir kun. V. B., kad po jomis autoriai ne padejo net sawo prawardziu. Tur but tikros autoriu prawardes ne daug ka wertos akyse lietuwu, ir del to jais slepia, prisisawidami be-gediskzai swetimas prawardias. Teisybe szwiesos nesibijo!—O jus lietuwiai,—lietuwu mony-tojai netoli nukeliausite su sawo melagystemis.

Už szia korespondencija re-dakcija neatsako.

Apsisaugokite su gezelina.

Kas pakliuwo in gezelinos liep-snas, tas jau gywas ne iszliko. Nera tos walandos, kad neatsitai-kytu smertelnei priepuoliai su ge-zelina. Sztai wel du baisus atsi-tikimai to paojingo gazo.

Koke Mrs Bartel Allen czysti-jo sawo lowa su gezelina. Nore-dama paziuretie ar wisur yra isz-tepta su gezelina ji už brieže brie-žiuka ir tuoj jos drapanos užsieme liepsna. Jos sesuo puole gelbe-tie, bet ir jos drapanos užsideje ir isz tos priezasties abidwu bjau-rei apdege ir mire. Kitas atsitikimas buwo ant kertes 80 ul. ir Arthur ave. kur Mrs Mary Gur-newald sudego ir in kelias minu-tas numire isz priezasties explo-dawojimo gezelinos, kada jie ren-gesi wirtie wakarienias. Jos wryas teipgi liko baisesi suzeistas ir ugny užgesino tik ugnine sargy-ba. Paskui da wienas atsitiki-mas panaszios nelaimes buwo po nr. 441 W. Chicago ave., kur Mrs McNamara werdant waka-rienias, explodawojio peczius ir li-ko ledwa gywa.

Užsimokekit už "Lietuwa" \$2, o gausite Sapninyka dawanu. Kas yra kaltas, o neuzsimokes laike ateinan-zios nedelios, tam "Lietuwa" bus sulaukta.

ISTORIJA Suwienytu Walsstiju AMERIKOS.

(Tasa.)

IV. Dwiguba kare 1777 metu.

Laikė 1777 metu bawo dwi akywos kares. Pirma buwo, kariawimas Washingtono priesz Britijonus New Jersey'je ir Pennsilvanijoje antra uzejimas Britijonu in sziauriny New York, po wadowystia Burgoyne.

Pirma negu pradesime perziurinetie szitas karias, yra del patemijimo du akywumai. Pirmas, Balandyje 1777 m. Britijos syla, po gubernatorium Tryon, užpuole ant Connecticut, isznaikindami kariskas krautuwas mieste Danbury ir sudėindami miesta. Užpuolikai buwo iszwiti ant sawo laiwu per Amerikoniszka kariumenia ir baisei atmuzti.

Antra, mažas burys Connecticuto milicijos po wadu Meigs užpuole ant Britijonu prielaukoje Sag Harbor, ant salos Long Island, sudėino kelis laiwus ir isznaikino dizekei Britijos daiktu.

Washingtono kariawimas.

Mes palikome Washingtona jo žiemines kwaterose mieste Morristown, New Jersey, kur jis perleido žiema pagerindamas sawo armija. Gegužyje 1777 m. jis turejo apie 10 takstancziu kariumenes New Brunswick'e.

Siekis Britijonu dabar buwo imtie Philadelphia. Bet jie bijojo eitie sausu keliu, kol Washingtonas da buwo New Jersey'e. Jie apsimisijo geriau keltis per wandenį.

Galop Sejos menesio 1777 m. Britijonai apleido New Sejos ir nueje ant Staten Island. Menesio weliau, Howe sudosino asztuoniolika tukstancziu kariuwiu ant laiwu ir nuplauke pietu linkon, palikdamas likusia kariumenia po wadowystia Clintono del gynimo New Yorko,

Britijos laiwyne ne galejo plauktie upia Delaware in Philadelphia, nes Amerikonai isz budawo jo twirtinias Mifflin ir Mercer žemiau Philadelphia del apsaugojimo upes. Del tos priezasties laiwai Britijos nuplauke ant Chesapeake moriu kojos ir kareiwai iszplio Elkton'e, Maryland. Isz cze jie turejo eitie in sziauria ant Philadelphia.

Kaip tik Washingtonas dažinojo, kad Britijos laiwyne nuplauke in pietus, jis nuwede sawo armija per New Jersey in Philadelphia. Ten prie jo pristijo Marquis de Lafayette, narsus jaunas Franceziskas bajoras, kuris pribuwo musztis už Amerikos neprigulmystia.

Isz Philadelphia Washingtonas nuejo pietu linkon in Brandywine, del periskadijimo Britijonams eitie in Philadelphia.

11 d. Rugsejo Britijonai, po wadowystia Howe, pribuwo in Brandywine, kur tapo atlikta musza, praminta "Battle of Chad's Ford". Amerikonai liko sumuszi ir nustojo ape dwylika szimtu wyru.

Washingtonas suprato, kad jis ne gali apgintie Philadelphia. Kongressas persikele in Lancaster ir potam in York. Amerikoniszka armija atitrauke in Pottsgrove ant Schuylkill upes. Britijonai užeme Philadelphia, 26 d. Rugsejo.

Netrukias po to, Washingtonas surenge plana del užpuolimo atskiros dalies Britizkos armijos mieste Germantown, szesios mylios no Philadelphia. Užpuolimas buwo padarytas 4 d. Spalio, bet Amerikonai tapo atmuzti ir nustojo dwylikos szimtu wyru.

Britijonai dabar turejo bewiek užemia Philadelphia. Bet nawigacija ant upes Delaware da ne buwo del ju atidaryta, isz priezasties drutwiecziu Mifflin ir Mercer.

Pastarose dienose Spalio Britiečiai užpuole abidwi tas twirtynias. Amerikonai gyne jas daug dienu, bet ant galo turejo atiduotie. Tada Britijos laiwyne nuplauke augstyn upes Delaware in Philadelphia.

Dabar jau buwo ruduo 1777 metu ir abidwi armijos nuejo ant žiemawojimo. Britiečiai Philadelphiaje ir aplink ja, o Amerikonai lomoje, po wadu "Valley Forge".

Uzejima Generolo Burgoyne.

Kada Britijonai seke sawo pasekingus kariawimus Pennsilvanijoje, Amerikonai turejo pasisekmes Sziaurumene New Yorke.

Pawasary 1777 metu Burgoyne atwede isz Europos armija isz septiniu tukstancziu senu Britijos kareiwu ir pribuwas in Kanada padaugyuo syla lig desimt tukstancziu. Su ta kolumna Burgoyne atėjo in New York Walsstija pagal ežera Champlain Jie tikejosi, kad Clinton kolumna tuom pacziu laiku atplauks upe Hudson isz New York miesto. Britiečiai nusprende užymtie ryba Hudsono upes ir tokiu budu atskestie Nauja Anglijano Widurini Walsstiju.

Burgoyne pirmas nuwede sawo armija linkon twirtynes Crown Point, kuri tada buwo po Britijonu walios. Isz ten jis pribuwo ir apgule twirtinia Fort Ticonderoga, kuria jis pame 2 d. Liepos 1777 m. Amerikonu garizonas atitrauke in Fort Edward.

Fort Edward'e Amerikonu Generolas Schuyler turejo keturis takstanczius wyru. Tas syla buwo per menka del patikimo Burgoyne'o kolumnos. Per tai Schuyler metesi atgal ant salu uoste Mahawk upes. Priesz apleidima Fort Edwardo, Schuyler užwerte modzius ir iszdraske tyltus ant kelio, kuriuom turejo pributie Britiečiai. Isz tos priezasties Burgoyne ne galejo dasiektie Fort Edward augstcziau 30 tos Liepos.

Burgoyne turejo pasiliktie Fort Edward per szeszas nedelias. Jiems buwo jabai kablus darbas weztie karizskus daiktus per miszkus ir Ticonderoga.

Britieciu komandyrus dagirdo ape dauguma krautuwiu mieste Bennington, Wermont, ir nu-

siunte Wada Baum del užgrobito ju. Baumo kariumene tapo wisizskai sumusza 16 d. Rugsejo per Wada John Stark su keturiomis szimtais "Waiku Žaliu Kalnu" ir su New Hampshire milicija. Pribuwas nauja britizska kariumene teipgi stojo in pagelba, po Wadu Warner. Britiečiai nustojo septiniu szimtu wyru, o Amerikonai mažiau szimto.

Po keliu dienu po pergales po Benningtonu, atėjo linksmis žinios teipgi ape pergalia ant Mahawk lomos. Burgoyne buwo nusintias kariumenia po wadowystia St. Leger, del apemimo Amerikonizkos twirtynes Fort Schuyler (dabar Rome) ir potam del pasitikimo Albangje! Bet St. Leger, po apgulimui twirtynes Fort Schuyler, tapo atstumtas in Canada ir Burgoyne nebedasigawo in Albany.

Burgoyne per ta laika likosi Fort Edward'e, o Schuyler su Amerikoniszka armija buwo uoste upes Mahawk. Pasekmes pradziugino žmonis ir jo armija staigu padaugejo. Widuryje Augusto, Amerikos armija tapo pawesta komandai Generolo Gates. Jis nusidawo in Stillwater.

Dabar Britijonai persikele ant Stillwater, arti kurios wietos ant Bemis Aukstoczui, inwyko susi remimas 19 d. Rugsejo. Ta kowa liko be iszriszimo.

Antra kowa tapoatlikta toje pat wietoje, 7 d. Spalio, Szituom sykiu Amerikonai turejo neklaidzia pasekunia.

Burgoyne dabar megino atsitrauktie in Fort Edward. Amerikonai teip greit trauke in ta wietu, kad perkirto kelia atsitraukiantiems ir pame Britijonus mieste Laratoga. Britijonai jau liko be reikalingu daiktu ir maisto. Burgoyne'ui liko apsisikyti wiena—pramuztie sau keliu, arba pasiduotie, 17 d. Spalio jis pasidawo su wisa armija, ape szeszi tukstanczius wyru. Atsitikimas szitos pergales buwo labai didis. Tai iszliuosawo Amerikonus no baimes uzejimo isz Canados. Tewiniskumas atgijo ir Washingtono mazi bureliai kariawos prisipilde.

Kas dabar su Clintonu? Clintonas wede sawo syla augstyn Hudson upes, linkon Kingstono, kuri jis iszdegino. Naujiena ape pasidawima Burgoyne sugrazino ju in New York.

Washingtonas lomoje Forge.

Mes palikome Washingtona su armija žiema wojant Lomoje Valley Forge, Siekio menesyje 1777 m. Tai buwo samsi žiema, tamsiusai laike wisos kares. Washingtono armijai nusibodo tie pasidawimai ir atsitraukimai. Jie buwo menkai apziureti su reikalingais daiktais. Daug isz kareiwu buwo basi. Jie buwo silpnai apdaryti, prastai maitinami ir neapmoketi.

Jeigu szitie nepadare ik walei szirdgilos del Washingtono, tai skundai dasikale in kongressu, idant atimtie no jo komanda armijos. Tas atsitikimas tapo pramintas "Conway cabal". Kada žmonija dagirdo ape tai, ji buwo teip nekantena, kad skundikai džiaugesi nutyliu.

Konfederacija. (*)

Lapkriczio menesyje 1777 m. kongressas apswarste ir prieme dalykus, wadinamus "Artikulai Konfederacijos". Szitie artikulai buwo del surengimo konstitucijos arba wiriausio rando, del Suwienytu walsstiju. Bet tai galejo butie tikrai, jeigu wisos Walsstijos ant to pristijo. Wisos Walsstijos pristijo, bet tik sulig 1781 m. Realizka (**) konstitucija buwo tai patriotizmas Amerikonu.

Ta paty metu (1777) Kongressas užtwirtino žwaigždias ir druzias, kaipo weliau Suwienytu Walsstiju. Taigi meta kapitonas Wickes pasekingai plaukinejo Britijos wandenyse su ta weliawa, pririzta prie prieszakines macztos.

V. Kare 1778-80 metu.

PRISTOJIMAS FRANCUZU.

Dabar mes inženaiame in wisi nauja karia. Szita kare atsižimejo,—pirmas tuom, kad Francuzai stojo szalinykais Amerikonu ir iszsiunte sawo laiwynia ir kariumenia in pagelba; antra, kad kare po to buwo wedomalabjausei Pietuose.

Da pradzioje kares, Amerikonai mate, kad Francuzai pristos prie ju puses. 1776 m. Silas Deane buwo iszsiuntas prie Francuzu del pakurstimo ju prie Susiwenijimo. Francuzai neapkenite Anglijos, bet jie dar ne galejo atwirai iszeitie, kaip ne buk jie sekretnei pristate ginklus ir kitus karizskus dalykus.

Po apskelbimo neprigulmystes, kongressas iszsiunte Benjamin Franklin ant misijos prie Francijos dwaro. Szitas augstai paguodotas ir garbingas filosofas buwo labjausei pertikrinanczio budo žmogus ir jis padare be galo daug gero del Amerikos reikalu.

Kada Francuzu karalius dagirdo ape pasidawima Burgoyne, jis ilgai ne mislino ir 6 d. Wasario 1778 m. jis pripazino neprigulmystia Sawienytoms Walsstijoms ir padare sandora wienybes su jauna Republika.

Draugizskas Prisiulimas.

Tas naujas paojus ir naujienos ape pasidawima Burgoyne, atwede Britijos waldzia in prota. Toj tapo iszsiunsti komisionieriai, idant tie atiduotu Amerikonams, ka jie reikalauja, kad tik jie pasiliktu royalizskais padonnais Anglijos. Kongressas su neapikanta ateme ta prisiulima. Žmonija dabar ne norejo kito nieko, tik neprigulmystes.

Netrukus po atemimo Anglijos prisiulimo pakajaus, kongressas aplaike žinias isz Francijos ape suotikmia ant wienybes.

Amerikos draugai.

Ape ta laika daug didwyriu isz iwairiu tautu Europos pribuwo in pagelba Amerikonams, Lafayette jau buwo paskirtas. Prie jo buwo da pridete du Lenkai patriotai—Tadeusz Kosciuszko ir Court Pulaski ir wocekziai—Barron Dekalb ir Baron Steuben. Jie buwo gabus oficeriai ir padawo didelii pagelba.

(*) "Konfederacija" yra suwienijimas arba susijungimas.

(**) "Realizka" szitie zenklina paraisita, gyna.

(Toliaus bus.)

Žinios wisokios.

† Nesenei palicija maskolijos wel suwode kuopa nichilistu ant nužudymo caro.

† Maskwoje atidenge nauja draugystia nichilistu, kuriu mieriu—nužudytie naujajy cara. Sako, jogei caras dawo \$10.000 rubliu szefui už ta atidengima.

† Arabijoje yra augalas, po wadu "Augalas Juoko". Jo waisiai sunaudoti, kaipo walgys sudidina juoka. Tik maža dalis tos žoles tiek zenklina, kiek per mier pasigerimas no trunku.

† Karpenteris A. Balder 69 metu šenas, nusizowose sawo namuce po nr. 349-22 ul. Jis sirgo per ilga laika ir yra mislijama, kad jis nusizude, nustojas wilties iszgijimo.

† Tulas Alonzo Reilly isz 5245 Union ave. waziuodamas ant baicyklio ant Halsted str. arti 42 ulyczios, tapo suwazinetas per elektrik kara ir bjauriai suzeistas. Jo dwiratis tapo sutrupintas.

† James O'Brien isz 6038 Peoria str. buwo statytas in kriminolizska suda, utarnyke, už pametima paczios. Jo pati skundziasi, kad jis apleido daug isz kuduky. Byla da nepabeigta.

† Wilniuje pas kuniga Laboka, policija laike kratos atrado knygelia ape Kraziu pjowynia, priasiuta jam isz Galicijos. Gubernatorius Orzewskis paskaite kunigui tai už baisiausy nusidejima ir iszweze ju už tai ant dwieju metu in Tula.

† Danesza isz Warszawo, kad tenai Apuchinas perdetinis ant mokslainiu iszdawe iszakyma, pagal kury bus newale nei wienam lenkizskam mokytojui mokytie istorijos nei geografijos lenkizskoje kalboje. Netikiai gimnazijose, bet ir priwatnose mokslainese.

† Augsščiausias sudas Suwienytu Walsstiju numedamas inegros padotkus, succedijo amerikonizskiams didžturcziams 30 milijonu dolieriu kas meta. Dabar randas wel jieszko nauju padotku, kuriais apdetu biednus žmonis, idant tuos 30 milijonu surinktie.

† Walsstijoje Illinois, tapo inwestas naujas instatas, pagal kury wisos korporacijostures moketie in izda po dolieru už inkorporawojima, o pirma nors ant milijonu inkorporawojosi, o nieko nemokejo, arba labai mažai.

† Omahoje, Nebroskos wals, detektiwai yra užsimislijime, kaslink pragaiszimo pinigų maiszo su \$6000 dolieriu no ekspreso Pacific kompanijos. Yra nu žiuroni clerikai ekspreso, bet jokiu areztu nebuwo, nes ne randa jokio pedsakio kaltinyku. Tikisi surastie tolesneme laike.

† Arjus žinot kas bus?—Wisiz szuniniai "kupeziai" tures bankrutyt,—negales nei wiena szuny niekam parduotie. Ugi kam dabar žmonems szunes pirktie ir da juos lakytie, kad užtenka wieno Baczkausko, jis aploja wisa Amerika. Tik tiek, kad jau bestija persenias, gali bile diena pasiustie ir prireiks kartie, tai ir wel nebus kam lotie.

† Raszo isz Bröcton, Mass. kad tenai randasi in 150 lietuwiu, kurie turi užsideja wiena lietuwiszka draugystia po wadu "Sz. Roko", turi wiena palitikiszka kluiba ir uždejo lietuwiszka parapija, teipgi jau laike wiena mitinga ir iszrinko jos wadowa. Ik sziol tenai lietuwiu buwo teip kaip negirdetie, jau szendien sukruto po bisky.

† Walsstijoje Kentuky nesenei tapo inwestas istatas, pagal kurio syla moteres gali pyldytie uredus sudzia. Pastarame laike bus sprendziama byla kokio W.

C. Stiverso, kuris apskunde mergaitia Catherine West ant 10.000 dolieriu užnedalaikima žodzio, kaip prižadejo už jo teketie. Sudzia Simley paliepe, idant "Jury" kuris tures sudetie ta byla, butu surinktas isz wieno moteriu. Pažiuresime kokis bus galas to.

† Pundas wilnu nukrito pereita panedely no antro piontro per lauga Silvermano "Commission house" ant Michigan ave. in North State str. ir užkrito ant galwos tulo Michael Walsh 27 metu seno, kuris stowejo ant saidwoko. Smugis buwo teip smarkus, kad inlauze galwos kaula ir jis gal numirtie.

† Priesz pat pietus Utarnyke, Bert ir Tillie Gormanai tapo atrasti bejausmo ju ruime po nr. 38 North Clark str. Ten buwo atsukti du gazos knatai, kuriuos tur butie katras isz dwieju paliko atdarus. Abudu tapo nugabenti in ligonbuczius ir yra mislijama, kad abudu mirs. Pats Gormanas yra 35 metu senas ir pati 27 metu.

† Tulas Edward McGowan tapo areztawotas pereita nedelia ir utarnyko ryta statytas priesz sudzia Chott. Mr Roper pasake, kad Mc. Gowan iszdauze didely marginta langa ju krautuweje ant Jackson boulevard. Jis bus statytas in kriminolizska suda po bela \$500.

† Canton, O. blekineme fabri ke szioms dienoms 45 darbinykai atstatyti no darbo, terp kuriu ir lietuwiu keletas randasi. Priežastis to, kad tai dirbtuwiu parbrangino blekia firma, isz kurios ji pirkdawo, tai dabar szita rupinasi partrauktie sau blekia isz toliau ir pakol ta wiska surengs, tai didziama darbinyku neturka weiktie.

† Baltimoreje wiena moterizske, neužsitikidama sawo wyriu, wisada begdawo jo jieszkotie, kur tik tas iszeidawo. Taigi szioms dienoms nuejus ji jieszkotie ir atradus wienuose namuose, griebe no komodos molinia stowyla ir mete in galwa, ale pataikene wyriu, bet 7-tu metu mergaitiai, kuri primusza krito ant žemes. Už tai tapo suaresztawota ir paduota po sudu. Wienok sude susigerino, tiktai turejo kasztus užsimoketie.

† Amžina atilsy, Juozas Petraitis (tikra prawarde Petras Kuczas), kuris per du metu redagawo laikraszy "Vienybja", susirgo ir 27 pereito Gegužio isz wazewo in Lietuwa del pataisimo sawo sweikatos. Sztai paskutineme numeryje to paties laikraszio "Vienybes Liet." skaitome kad minetas Petras Kuczas wos spejo parwaziuotie in Lietuwa ir pasimire. Užbaige žmogus redaktorizskus wargus, tegul jam Diewas suteikia amžina atilsy.

† Paryžiaus garsinga lietuwiszka draugyste "Želmuo" beprocedowama ant apszvietimo lietuwiu—pati užmirzo lietuwiszka ir sztai del naudos (?) lietuwiu prisiunte "Lietuwos Istorija" in lenkizska laikraszy "Zgoda", iszeinanti Chicagoje. Negražu ir labai negražu tokiems lietuwiszkams inteligentams dirbtie del labo lenku, o del labo lietuwiu—nei ne kukszt.

MITINGAS.

Naujos Lietuwizkos parapijos.

Nedelioje, 21 Liepos, 5 adyna po pietu, saleje Pulaskio 800 S. Ashland ave. lietuwiu naujos parapijos laikys sawo mitinga, ant kurio ketina pributie lietuwiszkas kunigas. Deltogi užpraszone wissus gerus ir diewobaimingus lietuwiu susirinktie. Jau yra prisirasziusiu prie naujos parapijos 300 parapijonu. Praszome dau giaw. Su guod. KOMITETAS.

PAJIESZKOJIMAI.

Pajieszkau sawo szwogerio Kazimiero Liubino, paeinanczio isz kaimo Mazgaigalio, pawieto Panewezio, red. Kauno; yra apsiwedias su Wiktorija Usaitia. Tegul atsiszaukia ant adreso szito:

BENEDIKTAS ANDRIUSZJUNAS,
1004 34th Ct. Chicago, Ill.

Pajieszkau sawo pusbrolio Fr. Szipailos, paeinanczio isz red. Suwolku, paw. Naumieszczio, gm. Grizskabudzio, pirmiau glweno Anglijoje ir jau du metai kaip randasi jis Amerike. Kas ape jy žino teiksis danesztie ant adreso tokio: J. Moskelunas, Walkers Mills, Allegheny Co. Pa.

Pajieszkau sawo brolio P. Bendarawicziaus; priesz du menesiu gyweno jisai Mahanoy City Pa., o dabar nežinau kur. Rasziau in jy keleta gromatu ir wissos man atgal sugryzo. Jeigu kas ape jy žino teiksis danesztie ant szito adreso: John Bender 333 Park str., New Britain, Conn.

Asz Augustas Sadliauskis pajieszkau sawo sunaus, Antano Sadliausko, paeinanczio isz Kauno gubernijos, Raseiniu pawieto, Jurbarko walsties, pirmai gyweno Scranton Pa., o dabartes nežinau kur jis besiranda. Jeigu kas žinotu ape jy, arba jisai pats, praszau maloningai dwotie žinia tewui, nes yra labai swarbus dalykai. Mano adresas yra toks.

Mr. Aug. Sadliauskis (3-8)
954 33rd. st. Chicago Ill.

Pajieszkau sawo dukters Franciszkos Zaksikiutes; paeina isz Kauno red. Raseiniu, paw. Minkuno walsties, kaimo Ražaiteliu. Ji pribuwo in New Yorka 19 Gegužio ir nežinau kur dingo. Kas ape ja žinotu teiksis danesztie ant adreso szito:

Juozas Beržinskas
East Brookfield, Mass.

Pajieszkau sawo triju draugu: Petro Juozaiczio, Kazimiero Juozaiczio ir Powilo Kareckio, wisi trys peina isz Kauno gub., Panewezio pawieto, Naujamieszczio walsstes. kaimos Berciunu. Pereitus metus buwo jie Chicagoje, o dabar nežinau kur besiranda. Teiksis patys arba kas kitas danesztie man ape ju buweinia, nes turiu swarbu reikala. Adresas toks:

J. Urbas
Box 60, Hazen, Ark.

Debsas ir Pullmanas.

Debas yra kalejime, o Pullmanas, palociuose Dabas walgo duona su wandeniu ir guli ant kietos lowos, Pullmanas praleidžia laika ant sawo walcziu terp graziu salu Szw. Laurino. Debas užstoja darbinykus, o Pullmanas monopolus-kraujagerius. Wienas yra wadowu luomu, antras kliasu. Po wieno pusiai yra gera walia wissu mylincziu liuosybia ir teisybia, o po antro sudai szindieniszko wissuomeniszko suriszio. Delto Pullmanas yra liuosas, o Debas kalejime. Ar wisada teip bus? Prasikrapstikite darbinykai akis.

In Skaitytojys.

Kurie yra jau kalti už "Lietuwa", o laike szios nedelios neužsimokes, laikrasztis bus jiems su laikytas. Kas užsimoka du dolieriu isz wirszaus tam duodame puiku sapninyka dowanu. RED.

GROMATNYCZIA.

Kas toks isz New Haven prisiunte \$1.00, tegul paduoda sawo wada, prawardia ir adresa ir tegul pasako, ka jam prisiustie už ta dolieru.

